

Gemeente Amsterdam
t.a.v. de Commissie Onderwijs, Zorg en Armoedebestrijding
Postbus 202
1000 AE AMSTERDAM

Kenmerk: 2025-014 LvV/DS/WS

Datum: 4 november 2025

Onderwerp: Oproep tot meer maatwerk bij Jeugdhulp

Geachte commissieleden Onderwijs, Zorg en Armoedebestrijding

Op 15 september 2025 deelden we met het Jeugdplatform Amsterdam onze zorgen over de situatie rond informele Pgb's Jeugd in een brief gericht aan wethouder Moorman (Jeugdzorg). In aanvulling daarop en in het kader van de raadsinformatiebrief Voortgang Jeugd d.d. 1 oktober ter bespreking in de commissievergadering van 5 november aanstaande, vragen we uw aandacht voor onderstaande.

Nog een opmerking vooraf: in onze oproep voor meer maatwerk bij jeugdhulp ontkomen we er niet aan de rol van het Ouder- en Kindteam (OKT) te benoemen. Het is evenwel niet de bedoeling het functioneren van het OKT aan te kaarten. We richten ons primair op de gemeente als beleidsmaker, als opdrachtgever en als bewaker van de uitvoering van jeugdhulp. De problemen die we signaleren bij de uitvoering door het OKT worden ons inziens veroorzaakt door het nieuwe beleid en de instructies daaromtrent vanuit de gemeente.

Nieuw jeugdbeleid

Nadat op 1 juli 2025 de nieuwe jeugdverordening is gepubliceerd, staande beleidsregels op het punt om formeel in werking te treden. Formeel, omdat in de praktijk het beleid al sinds vorig jaar wordt uitgevoerd. Met het nieuwe jeugdbeleid van de gemeente Amsterdam zien we een flinke toename van het aantal hulpvragen en advisering bij bezwaar en beroep bij onze onafhankelijke cliëntondersteuners.

Aanvraag jeugdhulp

In de nieuwe gemeentelijke regelgeving staat niets vermeld over de wijze waarop ouders een aanvraag (informele) jeugdhulp moeten doen. In de praktijk komt het erop neer dat ouders¹ contact opnemen met het OKT en een aanvraag (informele) jeugdhulp doen. Onze cliënten geven aan dat het OKT (vaak telefonisch) zegt dat zij niet (langer) in aanmerking komen voor de gevraagde (informele) jeugdhulp, omdat 'de gemeente nieuw beleid heeft en alle zorg en ondersteuning

¹ Lees steeds ouders/ verzorgers.

onder de verzorgings- en opvoedingsplicht van de ouders valt. De aanvraag wordt vervolgens niet in behandeling genomen en ouders worden met lege handen naar huis gestuurd.

Door een aanvraag niet in behandeling te nemen werpt het OKT onaanvaardbare drempels op voor het verkrijgen van jeugdhulp. Ouders moeten te allen tijde een formele aanvraag kunnen indienen. We roepen de gemeente op om een transparante aanvraagprocedure te faciliteren, de OKT-medewerkers hierover te instrueren én ouders/jongeren te informeren.

Onderzoek

Het onderzoek naar de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van ouders beperkt zich tot de vraag of ouders de noodzakelijke hulp zelf kunnen bieden. Is het antwoord bevestigend, dan wordt de gevraagde jeugdhulp niet geïndiceerd. Hierdoor ontbreekt het complete beeld van de problematiek waar ouders en jongeren mee te maken hebben.

Belangrijke vragen, zoals *'wat is de behoefte en wat zijn de mogelijkheden van de jeugdige'* of *'wat is de noodzaak van de ouder(s) om in een inkomen te voorzien'*, worden niet gesteld. Deze vragen komen pas aan bod als door het OKT is vastgesteld dat ouders overbelast zijn.

Wij vinden at het onderzoek beter en zorgvuldiger moet. Grote problemen kunnen worden voorkomen door bijvoorbeeld het onderzoek naar de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van ouders uit te breiden en daarbij alle facetten mee te nemen. Dus ook de wens en noodzaak van ouders om in hun eigen inkomen te voorzien.

Zorg in Natura / Pgb

Het primaire proces is geïnstrueerd om ouders naar jeugdzorg in natura te geleiden. Zelfs als ouders gemotiveerd aangeven dat zij de geïndiceerde jeugdhulp met een Persoonsgebonden budget (Pgb) willen verzilveren, wordt gesteld dat Zorg in Natura (ZIN) voorliggend is.

Los van het feit dat dit juridisch onjuist is, ouders hebben keuzevrijheid, leidt dit tot onwenselijke situaties. Zoals bekend zijn er lange wachtlijsten bij jeugdzorgaanbieders, waardoor jeugdzorg in natura pas na maanden (soms jaren) kan worden ingezet. Als ouders met een andere zorgaanbieder komen die de zorg middels Pgb wil leveren, wordt deze aanvraag afgewezen omdat *'Zorg in Natura voorliggend is'*. Het gevolg is dat de jeugdige essentiële zorg wordt onthouden.

Eigen kracht/probleemoplossend vermogen

Ouders van kinderen met een beperking lopen tegen veel problemen aan. Zeker als een kind niet meer naar school kan. Kon je met de oude verordening nog individuele jeugdhulp krijgen voor de extra zorg die je als ouder moest geven, met de nieuwe verordening is dat niet meer mogelijk. Ouders, zo stelt de gemeente, hebben een zorg- en opvoedplicht en moeten alle zorg zelf leveren. Ook als dat veel meer dan de gebruikelijke zorg is.

Het gevolg is dat ouders zelf voor alle zorg en ondersteuning moeten zorgen. Zelfs als dat inhoudt dat zij geen/minder betaalde arbeid kunnen verrichten. In de concepttekst van de beleidsregels staat hierover het volgende:

"De eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen moet breed worden opgevat. Het gaat om bijvoorbeeld de opvoedkundige vaardigheden, maar ook om de mogelijkheden om kinderen op te vangen, te begeleiden of verzorgen. Daarbij geldt ook dat ter voorkoming van overbelasting het toekomstperspectief (zoals carrière plannen) van de ouders het inzetten van de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen in beginsel niet in de weg kunnen staan".

Wij komen schrijnende situaties tegen van ouders die de bestaande indicatie informele jeugdhulp kwijtraken en niet langer in aanmerking komen voor jeugdhulp 'omdat zij de zorg zelf kunnen leveren'. En die vervolgens thuis komen te zitten omdat ze door de forse zorgvraag van hun kind géén betaalde arbeid meer kunnen verrichten.

Meerdere ouders komen daardoor in een onmogelijke spagaat: zorgen voor hun kind en daardoor in de financiële problemen komen, óf betaalde arbeid verrichten en daardoor onvoldoende zorg aan hun kind kunnen bieden.

Oproep tot maatwerk

Wij roepen de gemeente op om meer te werken volgens de Amsterdamse Maatwerk Methode. Om hiertoe te komen, is het nodig om het onderzoek zorgvuldig te laten verlopen volgens het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep. Bied zorg die past bij de behoeften en de mogelijkheden van het gezin, met inbegrip van het toekomstperspectief van ouders zelf. Met de inachtneming van een zorgvuldig onderzoek en transparante indicatiestelling wordt de rechtspositie van ouders gerespecteerd en beschermd.

Daarnaast erkennen wij het Pgb als volwaardig alternatief voor ZIN in de verzilvering van zorg en erkennen wij dat ouders ook een Pgb kunnen verkrijgen om hun kind zelf zorg te bieden.

Met vriendelijke groet,

Lindy van Vliet
Directeur-Bestuurder Cliëntenbelang Amsterdam

